

Γονυκλινωσ κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. "Οφ. Τραπ.): 'Η δουλειὰ γίνεται γονατιστὰ σύννηθ. Γονατιστὰ ἐπαρακάλειεν Πόντ. (Οἶν.) Πάει γονατιστὰ νὰ κλέψῃ τὰ ξένα ἀπίδια Πελοπν. (Γαργαλ.) Εἶναι ἕνας ἀνήφουρους... ἐγὼ γοννατ' στὰ κι μὴ τὰ γράτσανα ἀνέβ'κα (μὴ τὰ γράτσανα = μὲ τὰ νύχια) Εὐβ. ("Ακρ.) Πέρασε γονατιστὰ οὐλο τὸ χαντάκι καὶ δὲν τὸν ἐπῆρε κανεὶς του μυρουδιὰ (δὲν τὸν ἀντελήφθη κανένας) Πελοπν. (Μαργέλ.) 'Οδόμου δὲν ἀκρομάζομου, μ' ἔβανε γονατιστὰ (ὅταν δὲν ἤμουν ὑπάκουος, μὲ ἔβανε νὰ σταθῶ γονατιστὰ) Κορσ. "Επεσε μπροστά της γονατιστὰ καὶ τῆς φίλησε τὸ χέρι Γ. Ψυχάρ., "Ονειρ. Γιαννίρ., 433. Στέκεται γονατιστὰ μιὰ ὥρα Λεξ. Δημητρ. 'Η σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Χρον. Μορ., ἐνθ' ἄν.

γονατιστήρα ἡ, 'Ιων. (Μαινεμ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γονατίζω.

Τεμάχιον δέρματος, διὰ τοῦ ὁποῖου περιτυλίσσονται τὰ γόνατα τῶν ἵππων.

γονατιστήρι τό, Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Βλαστ. 272 Πρω. Δημήτρ. γονατιστήρ' Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ρ. γονατίζω. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

Κάθισμα ἢ προσκεφάλαιον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου γονατίζει τις, ἰδίως ἐντὸς ναοῦ ἐνθ' ἄν.

γονατιστός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. "Οφ. Τραπ.). γονατ'στος Θράκ. (Μάδυτ.) γοννατ'στος βόρ. ἰδιώμ. βονατιστός 'Ικαρ. Ρόδ. 'ονατιστός Κάρπ. Κάσ. Νάξ. ('Απύρανθ.) γονατιστέ Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) γοννακιστέ Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) 'ονατιστό Καλαβρ. (Μπόβ.) γονατιστής Θράκ. (Κομοτ.) Κύπρ. Ρόδ. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημήτρ. Θηλ. γονατικέσσα Πόντ.

Τὸ Βυζαντ. ἐπίθ. γονατιστός. Βλ. Γαδάρ. διήγ., στ. 439 (ἐκδ. Wagner, σ. 137) «καὶ ἔτσι τὸν ὀρδίνιασε, γονατιστὸ νὰ στέκῃ». 'Ο τύπ. γονατιστής ἐκ τοῦ θηλυκοῦ γονατιστή.

1) 'Ο ἐπὶ τῶν γονάτων ἱστάμενος κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Οἶν. "Οφ. Τραπ.) Τσακων. (Μέλαν.): Τὸν παρακαλοῦσε μιὰν ὥρα γονατιστός. "Επεσε 'ς τὰ πόδια του γονατιστός κοιν. "Επεσα 'ς τὰ πόδια του γονατιστός καὶ τὸν παρακάλαγα Πελοπν. (Γαργαλ.) 'Ονατιστός μὲ χίλια παρακάλαγα Νάξ. ('Απύρανθ.) Γονατιστός ἐπαρακάλ'νεν τὴν Παναίαν Τραπ. "Επεσε γονατιστός γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί του Μῆλ. Παξ. "Εκι γοννακιστέ 'ς 'ς ἐκι φουσοῦ τὰν ἰχάρα (ἦταν γονατιστός κ' ἐφουσοῦσε τὴ φωτιά) Μέλαν. 'Η 'Αννούλα... δὲν τὸ ἐννοοῦσε καθόλου νὰ πάρῃ ἀντρα πὺν νὰ περνᾷ τὴ ζωὴ του γονατιστός μπροστά της Γ. Ψυχάρ., Τὰ δυὸ ἀδέρφ., 226. || "Ἀσμ.

"Εφαγε μινιά, ἔφαγε δνὸ, 'ς τις τρεῖς ἐφαρμακώθη, γονατιστή, χαμοσυρτή 'ς τὴν πεθερά της πάγει Θράκ.

'Απόψε εἶδα 'ς τοὺν ὕπνου μου πὼς μοναχός μου μίλουν, τὰ μάσκαρα τῆς πόρτας σου γονατιστός ἐφίλουν Θεσσ. ('Ολυμπ.) || Ποιήμ.

Μιὰ μάννα φέρνει μὲ στοργή | χρυσὸ παιδί 'ς τὸ εἰκόνισμά της

γονατιστή τὴν εὐλογεῖ | καὶ λούζεται 'ς τὰ δάκρυά της Γ. Στρατήγ., Τραγοῦδ. νησ., 57.

Τὸν ἔχουνε γονατιστὸ σὲ κοφτερὰ στουρνάρια τὰ χέρια του πιστάγκωνα, βαριά σιδερωμένα Α. Βαλαωρ., "Εργα, 2.106. 'Η σημ. καὶ εἰς Γαδάρ. διήγ.,

ἐνθ' ἄν. 2) Τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ., εἶδος χοροῦ Κάρπ. Κάσ. β) Παιδιά κατὰ τὴν ὅπ. παίκτης γονυπετῶν θέτει πρὸ αὐτοῦ πεντάλεπτον κέρμα εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν γονάτων του τόσην, ὅση ἢ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου τῆς αὐτῆς χειρὸς. Συμπλέκων ἔπειτα τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ράχειος, προσπαθεῖ νὰ λάβῃ τὸ κέρμα διὰ τοῦ στόματος Σάμ. 3) Τὸ ἀρσ. καὶ θηλ. ὡς οὐσ., ἡ ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς λόγῳ τῆς κατ' αὐτὴν γενομένης γονυκλισίας πολλαχ.: Τῆς Γονατιστῆς εἶναι βαρεῖα γιορτὴ Πελοπν. (Κορινθ.) Σήμερα εἶναι τσῆ Γονατιστῆς. Νὰ διὰκουμε οὐλοὶ 'ς τὴν ἐκκλησίᾳ Πελοπν. (Γαργαλ.) Φορτσέρι τὴ νύχτα πὺν σουρουπώνει δὲν ἀνοίγουνε τὴν Κυριακὴ τὴ Γονατιστῆ (φορτσέρι = μπαούλο) Πελοπν. (Μανιάκ.) Τ'ς Γονατιστῆς καθανείνας παραίβ' 'ς τὴν ἐκκλησίᾳ μ' ἕνα κλωνὶ καρδιά 'ς τὸ χέρ', γιὰ νὰ τὸ βάρ' νὰ γονατίσ' ἀπάν' Θράκ. (Μέτρ.) Τὴν Τσερκατῆν ἔχουνε τοῦ Γονατιστῆ Κύπρ. Τοῦ Βονατιστῆ οἱ γυναικες 'ς τὴν ἐκκλησίᾳ βάζουν μιὰ πέτρα 'ς τὴ ράχη, ὅταν γονατίζουν, γιὰ νὰ μὴν ποιοῦν τὴ μέση τους Ρόδ. Τσερκατῆ τοῦ Γονατιστοῦ Κύπρ. Συνών. γονατᾶς 2, γονατῖα 3 γ, γονάτιση, γονάτισμα 2, γονατίτσα, γόνατο 4, γονυκλισιὰ 3, Κυριακὴ τοῦ πορντικιοῦ. β) Τὸ ἀρσ. Γονατιστῆς ὡς κυριών., ὁ ἅγιος 'Ιωάννης, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐορτὴ ἄγεται τὴν 29ην Αὐγούστου Χίος. 4) 'Ο ἐξ ἀπροσεξίας πίπτων καὶ κτυπῶν συνεχῶς τὰ γόνατα Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημήτρ. Συνών. γκουργκουναῖς, σκουρντοφλιάρης.

γονατίτσα ἡ, ἐνιαχ. γονατίτσα Μακεδ. ('Επανωμ. Λαγκαδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γονατίζω.

'Η ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς ἐνθ' ἄν.: Κι τοῦ καλοναίρ', νὰ σὲ πῶ, δὲ βγαίνουν συχνὰ ἀπὸ τοῦ σπίτ'. Νὰ τώρα, καλὴ ὥρα, ἔχον νὰ βγῶ ὅξου ἀπὸ τ' Γονατίτσα 'Επανωμ. Συνών. βλ. εἰς λ. γονατιστός 3.

γόνατο τό, γόνυ Καππ. (Φάρασ. κ.ά.) Κύπρ. Στερελλ. (Καλοσκοπ.) γόν' Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) γόνατο κοιν. καὶ 'Απουλ. (Καλημ. Κοριλ.) Καλαβρ. Καππ. ('Αραβάν. Γουρτον. Μισθ.) Πόντ. ('Ιμερ. "Οφ. Τραπ.) γόνατον 'Αμοργ. Κύπρ. (Αἰγιαλ. Κυθρ.) Πόντ. ('Ιμερ. Κερασ. Οἶν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γόνατου βόρ. ἰδιώμ. Καππ. (Μισθ. κ.ά.) γόνατο Καλαβρ. (Μπόβ.) γόνατε Τσακων. (Βάτ. Χαβουτσ.) γόναδου Καππ. (Μισθ.) γόναδου Καππ. (Μισθ.) γόνατο Κάρπ. ('Απέρ. "Ελυμπ.) Κάσ. Μεγίστ. Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ. Φιλότ.) Χάλκ. κόνατο 'Απουλ. (Καστριν.) Καππ. (Φλογ.) γούνατο Καλαβρ. γούνατου Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) γόνατε 'Απουλ. γόνατο Καππ. (Φάρασ.) κόναζο Καλαβρ. (Κοντοφ.) κόνανο 'Απουλ. κόνανο 'Απουλ. (Μαρτ. κ.ά.) κχόνατο Καλαβρ. (Γαλλικ.) χόνατο 'Απουλ. Καλαβρ. (Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ.) βόνατο 'Ικαρ. Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ. Χίος (Πυργ.) βότανο Καρ. ('Αλικαρνασσ.) γόνα σύννηθ. γούνα Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) γόνας τὸ Πελοπν. (Βούρβουρ.) γόνας ὁ, 'Ερεικ. Εὐβ. (Στρόπον.) 'Ηπ. (Τσαμαντ.) Θεσσ. (Κρυόρβ. Σουκαμ.) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ. Παρθέν.) Σάμ. (Κουμαδαρ. Μαυρατζ.) γούνα ὁ, Τσακων. (Μέλαν.) γόνα ἡ, Πελοπν. (Ξεχώρ.) γενικ. γόνατου σύννηθ. γοννατχιού Σάμ. πληθ. γόνα τά, Λεξ. Πρω. γόν'τα Καππ.

Ἐκ τοῦ 'Ελληνιστ. οὐσ. γόνατον, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γόνυ. Περὶ τοῦ τύπ. γόνα ἀναδρομικῶς ἐκ τοῦ πληθ. γόνατα βλ. Γ. Χατζιδ., MNE 2,15. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ γ εἰς β εἰς τὸν τύπ. βόνατο βλ. Γ. Χατζιδ., MNE 2,421, διὰ δὲ τὸν τονισμὸν γόνατον βλ. τοῦ ἰδίου, MNE 2,89. Διὰ τὸν τύπ. γόνατο βλ. Ν. 'Ανδριώτ.,

Γλωσσ. Φάρασ., 20. Τὸ ἄρσ. εἰς τὴν Τσακων. κατὰ τὸ πόννα (= ὁ πόνος).

1) Τὸ γόνυ, τὸ κατὰ τὴν ἄρθρωσιν τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης μέρος τοῦ σώματος ἀνθρώπου καὶ ζώων κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ. Μαρτ. Στερνατ. κ.ά.) Καλαβρ. (Γαλλικ. Καρδ. Κοντοφ. Μπόβ.) Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον, Μισθ. Φάρασ. Φλογ. κ.ά.) Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. (Βάτικ. Μέλαν. Χαβουτσ. κ.ά.) : Χτύπησε - ἔσπασε - αἰμάτωσε - πονεῖ τὸ γόνατο κοιν. Ἡσπασε τὰ ὄνατά του Νάξ. (Φιλότ.) Ἔπεσε κ' ἔσακάτεψε τὸ γόνα του Εὐβ. (Αἰδηψ.) Πολλὰ ἐπαρπάτησα καὶ πονοῦνε τὰ γόνατά μου Ὀφ. Ἔ' μοζοῦ ὁ γούνα μου (πονεῖ τὸ γόνα μου) Μέλαν. Δὲν ἔχω μάθια νὰ τὸν ἀξανοίξω ἀ' τὰ ὄνατα κι ἀπάνω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σώστραβον γόνατον (βλακιστὸν γόνυ) Μακεδ. Τὸ μάτι τοῦ γονάτου (ἡ ἐπιγονατίς) Νάξ. (Μον. Φιλότ.) Μῆλο τοῦ γονάτου (ὁμοίως) Νίσυρ. Τὸ σφεδύλ' τ' γονάτ' (ὁμοίως) Μύκ. Τὸ γόνατο τοῦ φορέματος (τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ γόνατα τμήμα του) Ἀθῆν. Τὰ κόνάτα μ' δὲ δαγιαδοῦν (= βαστοῦν) Φλογ. || Φρ. Παίρνω γόνατο (λαμβάνω κυκλικῶς τὰς διαστάσεις τοῦ περὶ τὸ γόνυ χώρου) Ἀθῆν. Κάθεται 'ς τὰ γόνατα (γονατίζει) Τραπ. Κάνει γόνα (κυρτοῦται, σχηματίζει γωνίαν ἢ καμπύλην) σύνθηθ. Γράφω 'ς τὸ γόνατο (γράφω προχείρως) σύνθηθ. Τρώγω 'ς τὰ γόνατα (τρώγω προχείρως) σύνθηθ. Κλαίω 'ς τὰ γόνατα (κλαίω γονυπετῶς, θρηνηῶ γοερῶς) Πελοπν. (Μάν.) Τό 'χ' 'ς τοῦ γονάτου τοῦ χατίρ' (εἶναι ἀσταθὴς τὴν γνώμην) Στερελλ. (Γραν.) Κάθονται γόνα με γόνα (πλησίον ἀλλήλων) Μακεδ. κ.ά. Ἦταν γόνα με γόνα (ἐκάθηντο φιλοφρόνως ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον) Ἀθῆν. Θράξ. (Ἀδριανούπ.) κ.ά. Ἐρχομαι 'ς τὰ δυὸ γόνατα (γονυπετῶ) Καππ. (Φάρασ.) Βάρ' τὸ γόνα σου, γιὰ νὰ σταθῇ ὁ λαγὸς (εἰρων. ἐπὶ τοῦ μὴ ἔχοντος ὄπλον διὰ νὰ τυφεκίσῃ τὸν φεύγοντα λαγόν) Πελοπν. (Παιδεμέν.) Βάρ' τὸ γόνα σου, γιὰ νὰ πῆς ὁ κόρακας (ὁμοίως εἰρων. διὰ νὰ πῆσῃ κάτω ὁ κόραξ ὁ ὁποῖος πετᾷ) Πελοπν. (Γαργαλ.) Θὰ μ' βουλλώσ' τὰ γίδια 'ς τοῦ γόνα (θὰ ματαιοπονήσῃ) Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Συνών. Φρ. Θὰ κἀν ἡ μὲ ἀ τρὺ πα 'ς τὸ νερό. Πέφτω 'ς τὰ γόνατα (γονυκλινὴς ἐκετεύω) σύνθηθ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Βλ. Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ., 1607 «ἐς δὲ γούνατα | πατρὸς πεσόντα ἔκλαον...» Πβ. Κ. Δ. (Παῦλ., Ἐπιστ. Ἐφεσ. 3.14) «τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα...», ἕνα δὲ ὑμῖν...» Φιλῶ τὰ γόνατα (ἐκετεύω γονυκλινὴς) Χαλδ. Πέφτω μούρη γόνατα (γονυπετῶ κλίνων συγχρόνως τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἔδαφος· ἐπὶ θερμῆς παρακλήσεως) Α. Κρήτ. Κόπηκαν-λύθηκαν τὰ γόνατά του (ἐπὶ μεγάλῃς σωματικῆς κοπώσεως καὶ μεταφ. ἐπὶ ἀτολμίας ἢ φόβου) κοιν. καὶ Καππ. Κόπηκαν τὰ γόνατά μ' ἀπ' τὸν τόπον τουν (ἀπηύδησα) Καππ. (Ἀραβάν.) Κόπηκαν τὰ γόνατά μου ἀπὸ τὸ φόβο μου Πελοπν. (Γαργαλ.) Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Βλ. Ὀμηρ. Φ114 «ὥς φατο· τοῦ δ' αὐτοῦ λῦτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ». Ἔ, πού νὰ κοποῦν τὰ ὄνατά σου! (ἀρά) Νάξ. (Βόθρ.) Δὲν κρατοῦν τὰ γόνατα (ἐπὶ ἐξηντλημένου) σύνθηθ. Συνών. φρ. Δὲ βαστοῦν τὰ πόδια. Τὸ γονάτό μ' κ' κρατεῖ (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Πόντ. Γόνατον κ' ἔχ' (ἐπὶ φιλασθένου) Ἰμερ. Γόνατον κ' ἔκλιστα (δὲν ἀνεπαύθη) αὐτόθ. Ἐρροῦξεν ἀσ' σὸ γόνατον (ἔπεσεν ἀπὸ τὸ γόνατο, ἀδυνάτισε) αὐτόθ. Τοῦ 'μεινε ἡ χαρὰ 'ς τὰ γόνατα (ἐπὶ διαψευθείσης προσδοκίας εὐχαρίστου τινός) Κεφαλλ. Ἔνα γόνατο χιόνι - νερό - λάσπη (εἰς ὕψος ὅσον ἡ ἀπὸ τοῦ πέλματος μέχρι τοῦ γόνατος ἀπόστασις) κοιν. Ἔνα γούνα ὕο-χιόνα-λάσπη (ἕνα γόνατο ὕδωρ, χιόνι, λάσπη· συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Μέλαν. Χιόνι-λάσπη-νερό ὥς τὸ γόνα (ὁμοίως) κοιν. Μεθυσμένος ὥς τὰ γόνατα (ἐπὶ ὑπερβολικῆς μέ-

θης) Μακεδ. (Σισάν.) Ἡ σημ. καὶ Ἑλληνιστ. Βλ. Πολύβ. 1.22^b «εἰς γόνυ τὸ βάθος». Πάει γόνατο (ἐπὶ ἀφθονίας ἢ ὑπερβολῆς) σύνθηθ. Ἐφάγαμε ἤπιαμε—χορέψαμε—γλεντήσαμε πού πῆγε γόνατο (ἦτοι ἐν ἀφθονίᾳ ἢ εἰς ὑπερβολὴν) σύνθηθ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Βλ. Μαλάλ. 309.6 (ἐκδ. Βόννης) «ἦν δὲ κελεύσας τῷ ἐξεπεδίτῳ μὴ φείσασθαι τοῦ φονεύειν, ἕως οὗ ἂν ἔλθῃ τὰ αἵματα τῶν σφαζομένων ἕως τὸ γόνυ τοῦ ἵππου οὗ ἐκάθητο». Πβ. Α. Παπαδοπ., Λεξικογρ. Δελτ. 4 (1942-1948), 113. Τρώει πού πάει γόνα (τρώει ἀπλήστως, ἀκορέστως) πολλαχ. Ἔτο γάμο του θὰ πρῶνε πού θὰ πάη γόνα (ὁμοίως). Τὸ τραγούδι - τὸ γλέντι πῆγε γόνα (ἐτραγούδησαν, διεσκέδασαν πολὺ) σύνθηθ. Τό 'στρωσε 'ς τὸ φαί, πού πῆγε γόνα τὸ καρβέλι (ὁ ἄρτος ἐφαγώθη εἰς μεγάλην ποσότητα ἢ ἐξ ὀλοκλήρου) Πελοπν. (Κυνουρ.) Πῆγα κ' ἠῶρα τσ' ἀργάτις 'ς τ' ἀμπέλ' πῶσκαβαν· παίρι γόνα ἢ δ' λειὰ (ἡ ἐργασία ἐξετελειῶτο ταχέως) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τὸ πρᾶγμα πάει γόνα (αὐξάνει ταχέως) Λεξ. Βλαστ. 514. Γιῶν' μένου τοῦν ἔχου ἀπ' τοῦ γονάτου μ' (τὸν γνωρίζω καλῶς) Λέσβ. Σὰν Ἀρβανίτ' 'ς τοῦ γόνα τό 'χει (ἐπὶ εὐερεθίστου) Ἡπ. Τό 'κανε γόνα (διεπληκτίσθη σφοδρῶς) Ἡπ. — Ἀδάμ, Ἀπὸ τὸ χωρ., 65. Ἐγινε γόνα (συνέβη σφοδρὰ ἔρις ἢ μέγα ἀτύχημα) Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμαντ.) Ἀπὸ γονέους γόνατα (ἐπὶ μακροτάτης συγγενείας) Ἡπ. Ἡῶρε παλιὰ γόνατα (ἐπὶ τῶν κληρονομησάντων προγονικὸν πλοῦτον. Ἡ λ. γόνατα μετὰ τὴν ἔννοιαν τῆς σωματικῆς καὶ ἡθικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ πλοῦτος) Ἡπ. Ἀπὸ γῆς γόνατα (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Κεφαλλ. Ἡῶρ' ἀπὸ γόνους γόνατα (ὁμοίως) Ἡπ. (Κόνιτσ.) || Παροιμ.

Ἄν δὲν κοπιᾷσῃς βόνατα, καρδιά δὲ θεραπεύγεις (κόποις κτῶνται τὰ ἀγαθὰ) Μεγίστ.

Γόνατα πού δὲν κοπιᾷζουν, | κοιλιὰ δὲ θεραπεύουν (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Βερέττ., Παροιμ., 20.

Ἄν δὲν κοπιᾷσουν γόνατα | καρδιά δὲ θεραπεύγεται (ὁμοίως) Λεξ. Πρω.

Οἱ πίκρες κόβουν γόνατα κ' οἱ λογισμοὶ γεροῦνε (αἱ θλίψεις καὶ αἱ μέριμναι καταβάλλουν) Πελοπν. (Μεσσην.)

Ἀπ' τοῦ γονιοῦ τὰ γόνατα καὶ τοῦ νουνοῦ τὴ χάρη (ἐπὶ τῶν ὁμοίων τὸν χαρακτήρα πρὸς γονεῖς ἀγαθοὺς καὶ ἀναδόχους χρηστοὺς) Πελοπν. (Λακων.) Ὁ Τοῦρκος τὴ φιλιὰ 'ς τὰ γόνατα τὴν ἔχει (ὅτι ἡ φιλία τοῦ Τούρκου δὲν εἶναι εἰλικρινής) Ἡπ. Μακεδ. — I. Βενιζέλ., Παροιμ.², 240.923. || Ἄσμ.

Στεριώθηκα 'ς τὰ γόνατα, | ξέπλεξα τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὸ μοιρολόγι νὰ τοῦ εἰπῶ (ἐκ μοιρολ.) Πελοπν. (Μάν.)

Γόνα με γόνα κάθονται, 'ς τὰ μάτια τὴν κοιτάει Πελοπν. (Φιγάλ.)

Τὴν τσιμπῶ 'ς τὰ γόνατα, | γλύκες καὶ καμώματα, καὶ μοῦ λέει παραπάνω | ἀπ' τὰ γόνατα καὶ πάνου Πελοπν. (Γαργαλ.)

Καὶ ἄμον τρομάζουν τὰ γόν'τα μου, νὰ τρομάξῃ τὸ γεφύρ' σου

Καππ. || Ποιήμ.

Παλληκάρια μου! Οἱ πολέμοι | γιὰ σᾶς ὅλοι εἶναι χαρὰ καὶ τὸ γόνα σας δὲν τρέμει | 'ς τοὺς κινδύνους ἐμπροστά

Δ. Σολωμ., 29

Καὶ δῶσ' του γλέντι κι ἀμανές | ὅπου θὰ πάη γόνα Γ. Σουρῆς, Ρωμ., 7

Ἵς αὐτὸν ὁποῦ μᾶς γλύκανε | τοῦ Χάρου τὸν ἀγῶνα
νὰ κλίνω, ἀδελφία, πάρ' τε με | καὶ μέτωπο καὶ γόνα
Γ. Μαρκορ., Μικρὰ ταξίδ., 123. β) Ἡ ἐπιγονατὶς Μέγαρ.:
Ἔπεσα καὶ χτύπησα τὰ γόνατα. Συνών. τ α μ π α κ ι έ ρ α.
γ) Τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ μηροῦ, κεκαμμένου ὄντος τοῦ γό-
νατος κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰοφ. κ.ά.) : Τὸν πῆρε-τὸν κάθισε Ἵς τὰ
γόνατά του κοιν. Ἔλα κάτσε Ἵς τὸ γόνα μου Θεσσ. Κάθισο
τὸ μωρὸ ἐπάν' Ἵς σὸ γόνατό σ' Ὀφ. || Ἄσμ.

Ἵς τὸ γόνα του τὴν κάθισε, Ἵς τὰ μάτια τὴν κοιτάει
Πελοπν.

Τὸ τρίτον, τὸ καλ-λύτ-τερον, πλύν-νει τὰ ματωμένα,
ποὺ σφάξασιν τὸν ἄντραν τῆς πάνω Ἵς τὰ βόνατά της
Ρόδ.

Ἔλα σιμά μου κάτσει πάν' Ἵς τοῦ γόνα μου
κὶ πικνουκέρασέ μι μὴ χροσὸ γναλὶ
Μακεδ.

Λιγὰτσι θενὰ τσοιμηθῶ πάνω Ἵς τὰ γόνατά σου
Ἰος

Ψομὶ ἀφραῖτον, | κρασὶ μουσκᾶτον,
ἀμάν, κουκόνα μου, | νὰ σ' εἶχα Ἵς τοῦ γόνα μου
Θεσσ. (Τρίκερ.) Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Βλ. Ὀμηρ. Ι 453 «πατήρ
δ' ἐμὸς αὐτίκ' οἰσθεῖς | πολλὰ κατηρᾶτο... | μὴ ποτε γούνασιν
οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν». δ) Ὁ μηρός, ἄνευ κάμψεως
τῶν γονάτων Κρήτ. Λέσβ. Νάξ. κ.ά.: Ἄσμ.:

Κ' ἡ μάννα τζ' ἐμπαινόβγαине με τὰ κλαμένα μάτια,
με τὰ δαρμένα ὄνατα, με τὰ μαλλιά Ἵς τὰ χέρια
Νάξ.

Φίλιππας παραπονιέτι | καὶ Ἵς τὰ γόνατα χτυπιέτι
Λέσβ. ε) Ὁ ἀγκὼν Ἀπουλ. (Κορίλ.) Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.)
2) Ἀντικείμενον κεκαμμένον εἰς σχῆμα γόνατος, οἷον σι-
δηρὰ γωνιώδης κλεῖς Καππ. (Συνασσ.) β) Ἡ περὶ τὴν βάσιν
τοῦ γόου τοῦ ἀρότρου Στερελλ. (Βοσιν. Καλοσκοπ.) — Π.
Γενναδ., Κυπρ. ἄροτρ., 4. γ) Μικρὸν στέγασμα τοίχου οἰ-
κίας διὰ τοῦ ὁποῦ διοχετεύονται τὰ ὕμβρια ὕδατα εἰς τὴν
κυρίαν στέγην. Κατασκευάζεται εἰς τοὺς τοίχους οἰκιῶν ἐ-
κτισμένων ἐπὶ ἐπικλινούσ ἐδάφους πρὸς παρεμπόδισιν τῆς
ἐπὶ τῆς στέγης ἀνόδου ἀνθρώπων ἢ ζώων Στερελλ. (Ἀρτοτ.)
δ) Γωνία τοίχου Στερελλ. (Αἰτωλ.) 3) Ὁ κόμβος τοῦ καλάμου
Κρήτ. Πελοπν. (Γαργαλ. Μάν. Μαργέλ. Παιδεμέν. Ποταμ.
κ.ά.) Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) — Λεξ. Δημητρ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ.
Βλ. Ἡρόδ. 3.18 «καὶ κάλαμοι ἐνέκειντο, οἱ μὲν μείζους οἱ
δὲ ἐλάττους, γόνατα οὐκ ἔχοντες». Συνών. κ ό μ π ο ς.
4) Κατὰ πληθ., ἡ ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς Ρόδ.: Ἀνήμερα
τῶν Γονάτων μιὰ γριὰ Ἵς τὸ χωριὸ Γιαννάδι θὰ πιάσῃ τὸ
μάγμαρο ποὺ ἔχουν μέσα Ἵς τὴν ἐκκλησιὰ καὶ μ' αὐτὸ θὰ
τρίψῃ τίς γυναικες Ἵς τὴ μέση καὶ Ἵς τὴ ράχη. Συνών. γ ο -
ν α τ ᾱ ς 2, γ ο ν α τ ι ᾱ 3 γ, γ ο ν ᾱ τ ι σ η, γ ο ν ᾱ τ ι -
σ μ α 2, γ ο ν α τ ι σ τ ῆ (εἰς λ. γ ο ν α τ ι σ τ ῶ ς 3),
γ ο ν α τ ι τ σ α, γ ο ν α τ ο κ λ η σ ι ᾱ 2, γ ο ν υ κ λ ι -
σ ι ᾱ 3, Κ υ ρ ι α κ ῆ τ ο ὕ π ο ν τ ι κ ι ο ὕ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γόνα Μακεδ. (Σταυρ.)
Γόνατα Πελοπν. (Λεντεκ. Τριφυλ.) Τοῦ Γουνάτ' Θάσ.
ὄνατο Κάρπ. τοῦ ὄνα Κάρπ.

γονατοκήλη ἡ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τῶν οὐς. γ ό ν α τ ο καὶ κ ή λ η.

Χρονία ἐξοίδησις, ἐξόγκωσις τοῦ γόνατος ἐνθ' ἄν.

γονατοκλισιά ἡ, Ἄνδρ. Κεφαλλ. γονατοκλισία Πόντ.
(Ἀργυρόπ. Ἰμερ. Τραπ.) γονατοκλισιά Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν.

Γαλτσ.) Θράκ. (Ἡρακλίτσ.) γονατοκλισιά Ἡπ. (Ἰω-
άνν.) Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γ ό ν α τ ο καὶ τοῦ ἁμαρτ. κ λ ι σ ι ᾱ.

1) Ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γονυκλισία Ἡπ.
(Ἰωάνν.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Ἰμερ. Τραπ.): Ἐποῖκα σε-
ράντα γονατοκλισίας Τραπ. β) Ἡ λειτουργία τῆς Πεντηκο-
στῆς Κεφαλλ. 2) Ἡ ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς Θράκ. (Ἡρα-
κλίτσ.) Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν. Γαλτσ.) Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κεφαλλ.
Σάμ.: Σήμυρα εἶρι τῆς Γονατοκλισιάς Ἰωάνν. Συνών.
βλ. εἰς λ. γ ο ν α τ ι σ τ ῶ ς 3.

γονατοκρατῶ Δ. Σάρρ., Εὐριπίδ. Ἰππόλ., 9.

Ἐκ τοῦ οὐς. γ ό ν α τ ο καὶ τοῦ ρ. κ ρ α τ ῶ.

Κρατῶ τινα ἀπὸ τῶν γονάτων: Ποίημ.

Τί κάνεις; Μὲ βιάζεις χερσοφύγοντας;

Καὶ γονατοκρατῶντας, δὲ σ' ἀφίνω πλιά.

γονατόπουλο τό, ἐνιαχ. γονατόπον Πόντ. (Τραπ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. γ ό ν α τ ο.

Γ ο ν α τ ᾱ κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γονατόχορτο τό, ἐνιαχ. βονατόχορτο Ρόδ. (Ἐμπων.
Κάστελλ. Σάλακ.)

Ἐκ τῶν οὐς. γ ό ν α τ ο καὶ χ ό ρ τ ο.

Τὸ φυτὸν Κέγχρος ὁ σπονδυλωτὸς (*Setaria verticillata*)
τῆς οἰκογ. τῶν Ἀγρωστιδῶν (*Gramineae*) ἐνθ' ἄν. Συνών.
γ ο ν α τ ᾱ ς 3, κ ο λ λ ή τ σ ι α ν ο ς, κ ο λ λ η τ σ ό χ ο ρ -
τ ο, κ ο λ λ ο χ ό ρ τ α ρ ο, κ ο λ λ ό χ ο ρ τ ο, κ ο σ τ ρ έ -
β α, μ ο υ χ ρ ί τ σ α.

γόνδολα ἡ, λόγ. σύνθηθ. γόντολα Ἡπ. (Πάργ. κ.ά.) γούν-
δουλα Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Κέρκ. (Ἀργυρόδ. Δραγοτ. Κάβ.
Λευκίμμ. Σπαρτερ. κ.ά.) Μαθράκ. Ὁθων. Παξ. γούντουλα
Νάυστ. γούντουλα Νάυστ. — D. C. Hesselting, Mots ma-
rit., 21 N. Κοτσοβίλ., Ἐξαρτ. πλοίων, 132 A. Maidhof,
Neugr. Rückwand., 28 βούνδουλα Κέρκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *gondola*.

1) Μεγάλῃ ἀλιευτικῇ λέμβος Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Ἡπ.
(Πάργ. κ.ά.) Κέρκ. (Ἀργυρόδ. Δραγοτ. Κάβ. Λευκίμμ.
Σπαρτερ. κ.ά.) Μαθράκ. Ὁθων. Παξ.: Πᾶνε μέ τῇ γούν-
δουλα νὰ ψαρέφουνε Κέρκ. Ὁ Στεφανῆς πῆρε γι' ἄλιεμα μέ τῇ
γούνδουλα κ' ἐπιακε μουρμούρους καὶ δράγαινες Ἐρεικ.
Ἄν δὲ μαθαίνῃ γράμματα, ἂς πάῃ Ἵς τὴ γούνδουλα Λευκίμμ.
Συνών. τ ρ ᾱ τ ῖ τ α. 2) Ἀβαθῆς μονόκωπος λέμβος μετὰ
σκεπαστοῦ καὶ περικλείστου θαλαμίσκου περὶ τὸ μέσον τοῦ
μήκους αὐτῆς, χρησιμοποιοιμένη ἰδίως εἰς Βενετιάν λόγ.
σύνθηθ. 3) Εἶδος ἐμπορικῆς λέμβου Νάυστ. 4) Δίπρωρος κρε-
μαστὴ λέμβος Ν. Κοτσοβίλ., ἐνθ' ἄν. D. C. Hesselting, ἐνθ'
ἄν. 5) Εἶδος ἀμάξης ὁμοιοζούσης πῶς μέ γόνδολαν Λεξ. Μ.
Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. 6) Μικρὸν δοχεῖον φοειδούς τομῆς
χρήσιμον διὰ τὴν πλύσιν τῶν ὀφθαλμῶν Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

γονδολέτα ἡ, λόγ. πολλαχ. γονδολέτα Κεφαλλ. Λευκ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *gondoletta* = μικρὰ γόνδολα.

Εἶδος γυναικείου ὑποδήματος, κληθέντος οὕτω προφανῶς
λόγῳ τοῦ σχήματός του ἐνθ' ἄν.

γονδολιέρης ὁ, λόγ. σύνθηθ. γονδουλιέρης Ἀντίπαζ.
Κέρκ. Παξ. βονδουλιέρης Κέρκ. γονδουλιέρης Ἐρεικ.
Μαθράκ. Ὁθων. βονδουλιέρης Κέρκ. γονδολιέρης Λεξ.
Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ.

